איבעיא להו התורם משלו על של חבירו צריך דעתו או לא מי אמריגן כיון דזכות הוא לו

אלא צריך דעת או דלמא מצוה דיליה היא

וניחא ליה למיעבדיה ת"ש תורם את תרומותיו

ואת מעשרותיו לדעתו במאי עסקינן אילימא 6 מן בעל הכרי על של בעל הכרי

ולדעתו דמאן אילימא לדעתו דיליה מאן

שוויה שליח אלא לדעתו דבעל הכרי הא

קמהני ליה דקעביד שליחותיה אלא משלו על

של ים הכרי ולדעתו המאן אילימא לדעתו

דבעל הכרי הא קמהני ליה אָלא לאו לדעתיה

דנפשיה © ומשלו תורם על של חבירו וא"א

צריך דעת הא קמהני ליה אלא לאו אין צריך דעת לעולם משל בעל הכרי על בעל

הכרי כדאמר רבא יבאומר כל הרוצה לתרום

יבא ויתרום הכא נמי באומר וכו' בעא מיניה

רבי ירמיה מר' זירא התורם משלו על של

חבירו מובת הנאה של מי מי אמרינן אי לאו

פירי דהאיך מי מתקנא כריא דההוא או

דלמא אי לאו כריא דההוא לא הויין פירי דהדין תרומה א"ל אמר קרא יאת כל

תרומותיו ואת מעשרותיו לדעתו ואי אמרת

מובת הנאה דבעל הכרי הא קא מהני ליה

בעל הכרי על של בעל הכרי ולדעתו דבעל

הכרי באומר כל הרוצה לתרום יבא ויתרום

ת"ש ∘דאמר ר' אבהו אמר ר' יוחנן יהמקדיש

מוסיף חומש יומתכפר עושה תמורה יוהתורם

משלו על שאינו שלו מובת הנאה שלו:

מלמדו מדרש הלכות ואגדות אבל לא

ילמדנו מקרא: מקרא מ"מ לא ילמדנו משום

דקמהני ליה מדרש נמי קמהני ליה אמר

שמואל במקום שנוטלין שכר על המקרא

ואין נוטלין שכר על המדרש מאי פסקא

בה א מיי׳ פ״ד מהל׳

סמג עשין קלד טוש"ע י"ד סימן שלא סעיי ל:

בו ב מיי פ"ו מהלכי נדרים הלכה ו סמג

לאוין רמב:

בח ד מיי פ״ם מהלי

תמורה הלכה ד:

:[טוש"ע שס]

ג מיי' פ"ז מהלכות ערכין הלכה ד:

ל"ל תבוחתך וכן איתהבפי׳ הרח"ש דהכה ודעדדברי הרח"ן בד"ה טובת הנאה עשר תעשר וכו' נ"ע טובא דבענין עשר תעשר לא כתיב ונחת כי אם באופן . וכי ירבה ממך הדרך ונתמה בכסף וגו' ע"ש], ב) יומא נ: זבחים ו. תמורה [ב:] י., ג) [ב"מ כב:], ד) [ב"מ כב.], ד) [מלאכי ב],

תורה אור השלם עשר תעשר את ָּכָל תְבוּאַת זַרְעֶךּ הַיּצֵא הַשַּׁרֵה שָׁנָה שַׁנָה: וְנַתַתַּה הַכֶּפֶּף בְּבל אֲשֶׁר הְאַנֶּה נַפְשָׁף בַּבְּקְר וּבַצאן וּבַיִּין וּבַשַּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תּשְׁאָלְךְּ נַפְּשֶׁךְ וְאָבּלְתְּ שָׁם לִפְנִי יְיָ אֱלֹדֶיוּךְ וְשָׁמִחְתָּ אַתָּה וּבִיתֶךְ:

ְשְׁמַחְתָּ אְתָה וּבְּיתְרָ: דברים יד כב, כו כִּי תְּכַלֶּה לְעְשֵׁר אֶת בֶּשְׁנָה הַשְׁלִישִׁת שְׁנָת הַמָּעֲשֵׁר וְנְתַתָּה לְלַוִי לַגַּר לְיָתוֹם וְלְאַלְמְנָה לֹצֵר לְיִתוֹם וְלְאַלְמְנָה לַגַּוּ יַלְיִים וְיָּבְיּרְדְּיָּ וְאָכְלוּ בִשְּׁעֶרֶיף וְשְׂבֵעוּ: דברים כו יב

הגהות הב"ח

(h) גמ' אילימא משלבעל הכרי על בעל הכריולדעתו כל"ל ומיצח מן ותיבת של נמחק: (ב) שם אלא משלו על של בעל הכרי: (ג) שם אלא לא לדעתיה דנפשיה ואי אמרת התורם משלו על של חבירו לריך דעת כל"ל: (ד) רש"י ד"ה לענולם וד"ה באומר הד"א: (ס) ד"ה או דלמא אי לאו וכו':

פירוש הרא"ש

ביון דוכות הוא לו. שהוא פוטר כריו בתבואתו לא לריך דעת דאטן סהדי דניחא ליה והוי כאילו עשאו סלים: או דלמא מצוה ביליה הוא וניחא למעבדה. ויומר הוא חפץ בחסרון ממונו ממה שיעשה אחר מצותו הלכך פיטפרון לתנוט לונה שיעשה אחר מלוחו הלכך חוב הוא ולא הוי שלוחו: מאו שוייה שליח. כ6 אמרינן מה אתם לדעתכם שלוחכם לדעתכם: אלא לאו אין צריך דעת. דאע"ג דוכות הוא לו הוי כאילו שוייה שליח מ"מ כיון שבלא דעתו היה יכול לעשות לא מיקרי הנאה: כל הרוצה לתרום יבא ויתרום. דדעת איכא שליחות ליכא: מובת שליחות ליכה: מובת הנאה של מי. שיקבל סלע מישראל כדי שיתננה לבן ניטרטר כדי שינוננה ככן נמו כהן: את כל מעשר תבואתך וְנתת. מי שהתבואה שלו קרי כיה ונתת: ואי אמרת מובת הנאה דבעל הכרי כו'. סד"א דאיירי בתורם משלו על של חבירו: המקדיש מוסיף חומש. כשפודה

וכא

כיון דוכות הוא לו. שמרויח שתורם עליו משלו ולא לריך ליתן לו כלום: לא לריך דעת. שזכין לחדם שלח בפניו: או דלמא. כיון דמצוה דיליה היח דבעל הכרי ניחא ליה למיעבדיה שיקיים הוא את המלוה לפיכך לריך שיודיעו: אילימא. משל בעל הכרי על בעל הכרי: אילימא לדעתיה דיליה.

לדעתו של תורם שלא הודיעו לבעל הכרי שהוא תורם עליו: מאן שוייה שליה. הא קיימא לן מתה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם: הא קא מהני ליה דעבד שליחותיה. ואיהו הדירו: הא קא מהני ליה. האי שתורם עליו: אלא לאו לדעתיה דנפשיה. שלה הודיע לבעל הכרי שהוא רולה לתרום עליו: וא"א לריך דעת הא קמהני ליה. כיון שתורם עליו בידיעתו הא קמהני ליה: אלא לאו אין לריך דעת. ולהכי תורם עליו דכיון שתורם עליו שלא מדעתו לא מהני ליה כלל: לעולם משל בעל הכרי. מיירי ולדעתו דבעל הכרי ודקאמרת הא קמהני ליה דעביד שליחותיה ותרים: (ד) באומר כל הרול׳ לתרום יבא ויתרום. דכיון דלה שויה שליח ממש טפי מאחריני ואחריני נמי יכולין לתרום כמותו לא מהני ליה כלל דאי לא תרים ליה האי תרים ליה איניש אחרינא. ומהכא ליכא למשמע מינה כלל: טובת הנאה משל מי. אותה פרוטה שיכול לקבל מישראל אחר כדי ליתנה לבן בתו כהן משל מי היא: אי לאו פירי דהאי. דתורם לא מתקן כריא דההוא ותיהוי אותה פרוטה דתורס: או דלמא (ה) לא וכו'. ודבעל הכרי הוי טובת הנאה: את כל תבואת זרעך ונתת וגו'. שמע מינה דבעל הכרי היא טובת הנאה מדכתיב זרעך ונתת: תורם את מרומותיו ומעשרותיו לדעתו. של תורם וקס"ד דמשלו על של בעל הכרי. הא קא מהני ליה דשקיל טובת הנאה: אלא. מדתורם לו שמע מינה דטובת הנאה של תורם היא: אמרי. לעולם מהא ליכא למשמע מיניה טובת הנאה של מי דהכא לא מיירי אלא בשל בעל הכרי ולדעתו דבעל הכרי ולהכי טובת הנאה שלו ואפילו הכי לא קא מהני ליה: **באומר כל הרולה כו'**. כדאוהימנא לעיל: המקדיש. שפודה את הקדשו

מוסיף חומש ולא אדם אחר כדכתיב ואם המקדים יגאל את ביתו (ויקרא כז): ומתכפר עושה תמורה. המפריש קרבן לפטור חובתו של חבירו המתכפר עושה תמורה באותו קרבן דהשתא הוי דידיה ולא המפרישו דמאחר שהפריש לצורכו קנאו המתכפר: והחורם וכו' טובת הנאה שלו. של תורם: שנוטלין שכר על לימוד המקרא וכו'. ולהכי לא ילמדנו מקרא בחנם לזה דקמהני ליה השכר שהיה לו ליתן אבל מלמדו הלכות בחנם דלא קא מהני ליה כלל: מחי פסקח. דבמנהגה תליא מילתה ולאו איסורה איכה אפי׳ למשקל שכר של המקרא תריך לא ודאי לאו שפיר עבד דשקל כלל:

הנתינה בבעל הזרע דהיינו בעל הכרי: ואי אמרם טובם הנאה לבעל הכרי הא קא מהני ליה. שמזכהו תורם לבעל הכרי ליתן אותה תרומה למי שירלה ושקיל מיניה טובת הנאה ונמצא מהנהו ממש : המקדיש מוסיף חומש. המקדיש בהמה לקרבנו של חבירו והוממה ורוצה לפדותה. מקדיש קרוי בעלים לענין שלריך להוסיף חומש שהבעלים בלבד מוסיפין חומש כשפודין את קדשיהם: המסכפר עושה המורה. כלומר אבל לענין תמורה הזוכה בה ללורך קרבנו קרוי בעלים ומתפים תמורה בה אבל מקדיש לא ובתמורה יליף לה מקראי [ע"ש בתמורה יוד. ול"ע]: **טובם הנאה שלו**. של תורם. ולפי זה קרא דכתיב עשר מעשר את כל תבואת זרעך ונתת אעשר תעשר קאי וה"ק עשר תעשר ונתת דמעשר זכאי בנתינה והכי מפרש לה בתס' תמורה [י]: **מקרא מאי טעמא לא ילמדנו משום דקא מהכי ליה**. כשאינו נוטל ממנו שכר: **מדרש נמי קא מהכי ליה**. מהאי טעמא גופיה:

הקדשו אבל אם פדאו אחר אינו מוסיף חומש דכתיב ואם המקדיש יגאל ויסף חמישית כסף ערקר: ומתבפר עושה תמורה. אם ראובן הפריש קרבן להתכפר בו שמעון אם המיר בו שמעון מומר אבל לא ראובן: שובת הנאה שלו. של המורם דכתיב מעשר תבואתך ונחת מי שעשר משלו קרי ביה ונחת [וכן אימא בממורה י.]:

איבעיא להו החורם משלו על של הבירו לריך דעחו או לא מי אמרינן כיון דוכום הוא לו לא לריך דעם. דוכין לאדם שלא בפניו ומסתמא הוי ליה כשלוחיה: אילימא לדעסיה דיליה. דהאי תורם מאן שוייה שליח דהא דרשיידי מה אתם לדעתכם אף שלוחכם

לדעתכם: אלא לדעתו דבעל הכרי הא מהני ליה דעביד שליחותיה. וכל שעושה שליחותו הרי מהנהו: אלא אדעתא דנפשיה. דתורם ולא חשבינן ליה מהנה כיון דמדעתיה עביד ולא יהיב ליה מידי למודר. ואתיא מתני׳ כחנן דלרבון אי אפשר דלא גרע מפורע חובו דאסור לרבנן. הרשב"א ז"ל. ולי נראה אפי׳ לרבנן שרי דכיון דאסיק לקמן דתורם משלו על של עביד ובעל הכרי בגרמא דמדיר דעת. ומאי דכתוב במקלת נסחי ואי קמהני ליה: כדאמר רבא באומר כל לתרום יבא ויתרום. וכי האי גוונא מהני לגבי תרומה דבגלוי דעת הלכך דוקא באומר כל הרוצה לתרום

אפשר דאפילו לגבי תרומה לא מהני דלאו לישנא מעליא הוא כשיבא ויתרום והכי נמי מוכח דהא האומר כל הזן אינו מפסיד והלך אחד וזן אינו חייב לשלם דלא שוייה שליח כלל: הסורם משלו על של חבירו טובת הנחה של מי. כלומר מי זכחי בנחינת תרומה זו תורם או בעל הכרי שתהא טובת הנאה שלו. טובת הנאה שיתן לו ישראל דבר מועט שיתן אותה תרומה לבן בתו כהן דאילו כהן אסור ליה למיתב מידי לישראל כדי שיתן לו תרומתו

משמע לשון שליחות איווי אבל כל הרולה אינו לשון ליווי כ"א מי שיחפוץ יתרום ור"י אמר דודאי התם הוא דמיתסר אם אמר יזון דשליחומיה קעביד דקא מהני ליה שון אשמו ומוומר לה פרוסה דמלוה לפרנס אשמו אבל בשמעתא דמורם משל בעל הכרי ולא משלו ובדין הוא דאיסורא ליכא דאי משום דמורם ליה מלוה קעביד כדמתי ומחזיר לו אפידמו אלא משום בעל הכרי ולא משלו ובדין הוא דאיסורא ליכא דאי משום דמורם ליה מלוה קעביד כדמתי ומחזיר לו אפידמו אלא משום

צפנ הפני המות משל חלק האת משלום בפנו דנה של המות של מחלים מיניה שפיר עביד ומאים המות הייד של מחלים המות הייד המות במה מחלים מיניה שפיר עביד ומאים במיניה במה של מות משל מחלים מיניה שפיר עביד ומאים לדבי דמתרון לעולם משל מחלים משל מיניה שפיר עביד ומאים לדבי דמתרין לעולם משל במו. שימן לו ישראל אחר דינר כדי שימן לכן במו לדבי דאמרין לעולם משל במל המיני של של שימ דמשלו אפיי אומר כל הרולה איפורא איפר מהמיר שהמפרכן מפרכם אשום משל בעל הכרי בישר של מות בעל הכרי קאמר וא"ל דעם ואי אמרם עובת הנאה של בעל הכרי מהיי להמתרין לרשתו. קס"ד השתא ממורה ובפ"ק דממורה וא"ל דעם ואים המוש הלאו הכחוב במקדיש דמיב ואם המקריש יגאל את בימו ומתכפר עושה ממורה ובפ"ק דממורה (דף י) מפרש שימרום ומיירי דמורם משל בעל הכרי על של בעל הכרי: הבקדיש. בהמה על מנת שיתכפר בו חבירו המקדיש מושיף חומש דמושם מלאו הכחוב במקדיש יגאל את בימו ומתכפר עושה ממורה ובפ"ק דממורה (דף י) מפרש טעמא מקרא: והתורם. משלו על של חבירו טובת הנאה שלו:

יו מחת זו, ממורמו ממורה ולוקה, דכיון שהופרש ללרכו קרינא ביה קרבנו, דבתר המתכפר אזלינן (שב) דאיהו הוי בעלים יו ממת זו, ממורמי ממורים המקה, דכין שהאפעם לכנו קרימו כיה קרכנו, זכמר המתפער מזפקן מוו) דמיה היה בעלם דידיה חברים ב.) שלב המקדש אם המיר בה אינה ממורה, דאין ממירין בשל אחרים, והאי לאו בעלים דידיה הוא (יומא ב.). טובת הבגה שלר. בידו למתה לכל כהן שירכה, ואם בא אחר ואמר הילך סלע זה ומן מרומה זו לבן כמי כהן, של זה היא שהתרומה שלו, שלאמר כי מכלה לעשר את כל מעשר מבואמך זגר׳ ונתתה ללוי זגר׳, מלה הכתוב הנתינה במי שמעשרה משלו (יומא ב: ובעי"דו תחורה ב: מוכת ב: ב: בי) ולא של הנתרם בשבילו, ולא מלי טעין הלה כיון שנתרמה על טבל שלי נמלא דטתן סלע על של עלמו (תחורה ב:) טובת הנאה, דבר מועט מקבל מישראל על מנת שיתן כל תרומותיו לבן בתו כהן (שם בי). מרוכן: המקריש מוסיף רי אבהו אמר ר' יוחגן. שלשה דברים בנותן משלו את חובת מבירו (יוחא ב). המקריש מוסיף חומש. המקריש בהמתו לצאת בו חבירו חובה שעליו, המקדיש הוי בעלים לענין חוספת חומש, אם הוממה ובא לחללה, אבל אם בא המתקיש למללה אינו לריך להוסיף חומש, דגבי חומש כמיב (ויקרא כז) ואם המקדיש יגאל וגוי, מקדיש ולא ממכפר (שנו. ובעיידו זבחים ב) או: שאם רוצ' לפדות הקדשו כגון שנפל בו מוס, יכול לפדותו ומוסיף חומש, אבל מימר אינו מוסיף חומש ולא על הקדש שני, כגון ממורה. ענין אחר, שאם הקדישו בים או שדה המקדיש וגו' על הקדש ראש לאם בקי בלא חומש, דכתיב ואם המקדיש יגאל ויסף חמישימו, אבל אם גאלו אחר לא חייביה רממנא לימן חומש ולא מה מקדיש יגאל ויסף חמישימו, אבל אם גאלו אחר לא חייביה רממנא לימן חומש ומחרה ב). ומתכפר עושה תמורה. שאם הפריש ישראל קרגן כדי שימכפר צו חבירו ישראל ואמר הממכפר

בש ה מיי' פ"ד מהל' תרומות הלכה ב

ליה אידך שליח בהדיא. ומיהו דוקא באומר כל הרוצה לתרום יבא ויתרום אבל אי אמר כל השומע קולי יתרום אלא ש"מ טובת הנאה דיליה אמרי לא משל שליחות מעליא הוי ואסור במודר

דף ע:) כל השומע קולי יזון שליחותיה קעביד ומפקינן לה מדתנן בפ׳ התקבל (גיטין דף סו.) דגבי גט מהני אם אמר כל השומע קולי יכתוב גט לאשתי

יבא ויתרום דלאו שליחות גמור הוא. ומיהו כי אמרינן דלתרומה מיהא מהני דוקא דאמריה בהאי לישנא דהא לישנא מליעתא הוה ומש"ה נהי דלגבי מודר

לא הוי שליחות לתרומה מיהת מהני אבל אי אמר כל התורם אינו מפסיד

דאפילו כהן המסייע בבית הגרנות (בכורות כו:) קרינן ביה שחתם ברית הלוים): אי לאו פירי דהדין. של תורם: מבואם ורעך ונחם. תלה

חבירו טובת הנאה של תורם איכא למימר דתורם לתת לאותו כהן שהוא רולה מתכוין ואדעתא דנפשיה קא בעלמא מתהני: אלא לאו אין לריך אמרת נריך דעת הא קמהני ליה לישנא יתירא הוא דכבר אמרינן אילימא לדעתו של בעל הכרי הא הרולה וכו'. בבעיא דר' ירמיה בסמוך אמר הכי: הכא נמי באומר כל הרולה בלחוד דניחא ליה סגי ולגבי מודר הנאה לא חשיב מהנה כיון דלא משוי הנאה דהא אמרינן בפ' המדיר (כתובות

מומפום ותורם תרומתו לדטתו. נגמ' מפרש לדעת מאן: מי אמרינן כיון דוכות הוא לא צריך דעת. דוכין לאדם שלא בפניו וזכיה מטעם שליחות שפיר

הוי שליחותה והה דחמרינו הרי שפטוננו זיסו לטמניק בכל דוכתא דוכייה מטעם שליחות מהכא תניא ליה: מאן שוייה שליח. ולמלז מוס: אלא לדעתו דבעל חברי הא קא מהני ליה דעביד שליחותיה. כיון להוא ידע הוי כמו שמלוהו ואיכא איסורא ודאי אי לאו בדעתו לא הוה איסורא למשום המלוה שרי אבל לדעתו דבעל [הכרי] מכי ידע ביה הוי כמו שמלוהו צריך דעת. והא לאמריגן

(בב"מ כב.) מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם י"ל דהיינו כשתורם משל בעל הכרי לפנורט משלו או אין אבל בתורם משלו או אין לריך דעת וא"ת מיהו קשה לרב דההיא דשוקל שקלו אמאי לריך לאוקמא בהפריש ואבד אפי' בלא הפריש ואבד נמי דמצוה השפרים ומבל נולי לתכוה קעביד כי הכא ל"ע מיהו ק"ק מאי שנא גבי תורם

ק ק מו באו וגב שורם דמלריך דעת לתרום אסור דשליחותיה קא עביד וגבי מחזיר אבידתו או ללמדו תורה אפילו לדעת יהא אסור כיון שאין מצוה לו ושמא יש לומר דבתורם מלוי להלבר בתרומה בתרומה דהדבר תנוי בשליחות דאין יכול לתרום בלא דעתו ושיין ביה שליחותיה קעביד טפי מאבידה דמתני' וגם מלוה איכא פורתא למבין: כל הרוצה. אפילו אחר מצי

חרים ליה הלכך דעת איכא שליחותא ליכא: משל בעל

הברי. תימה דהכא משמע כיון דאמר כל הרוצה לתרום לא מהני ליה ובפרק המדיר בכתובות (דף ע:) גבי המדיר אשתו מליהנות לה עד ל' יום יעמיד פרנס

ופריך ופרנס לאו שליחותיה יפרץ יפרנס נהו סכינותים קעביד ומשני באומר כל הזן אינו מפסיד ופריך וכי אמר הכי לאו שליחותיה

לוננו הכי לנוו שכינותה קעביד והחנן מי שהיה מושלך בבור ואמר כל מושכך בבור ומנו גם השומע קולו יכתוב גם לאשתו ומשני מי קאמר יזון כל הזן קאמר אלמא דאי אמר כל השומע זון

שייך למימר שליחותיה קעביד ויש לומר כל השומע